

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Štolbovou ve věci žalobce ██████████ M ████████ O ████████, ████████, narozeného ██████████, bytem ██████████ ██████████, zastoupeného JUDr. Ing. Rostislavem Pilcem, advokátem se sídlem Praha 4, Podjavorinské 1596, adresa pro doručování Žatec, Volyňských Čechů 837, proti žalovanému M ████████ M ████████, narozenému ██████████ bytem ██████████ zastoupenému JUDr. Pavlem Ondrou, advokátem se sídlem Praha 1, Celetná 26, o **ochranu osobnosti**,

t a k t o :

I. Žalovaný je **povinen** zaslat na adresu žalobce, uvedenou v záhlaví tohoto rozsudku, do deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku omluvný text ve znění:

„Vážený pane M ████████ O ████████!

Omlouvám se Vám, že jsem Vás na stránkách blogu Respektu veřejně, sprostě a nevybíravě osočil nadávkami. M ████████ M ████████“.

II. Žaloba se v části o povinnost žalovaného zajistit zveřejnění omluvného textu „Vážený pane M ████████ O ████████ Upřímně se Vám omlouvám, že jsem Vás na stránkách blogu Respektu veřejně, sprostě a nevybíravě osočil nadávkami a neoprávněně nařkl z rasismu. M ████████ M ████████“ formou článku na internetové stránce <http://blog.respekt.cz/>, odkud tento text neodstraní a současně požádá administrátora, aby text neodstraní, a dále v části, v níž by omluvný text žalovaného zaslaný na adresu žalobce měl obsahovat slova „upřímně“ a „a neoprávněně nařkl z rasismu“, **zamítá**.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal po žalovaném zajištění zveřejnění omluvného textu: „Vážený pane M [redacted] O [redacted]! Upřímně se Vám omlouvám, že jsem Vás na stránkách blogu Respektu veřejně, sprostě a nevybíravě osočil nadávkami a neoprávněně nařkl z rasismu. M [redacted] Ma [redacted]“ formou článku na internetové stránce <http://blog.respekt.cz/>, odkud tento text neodstraní a současně požádá administrátora, aby text neodstranil, a dále zaslání téhož textu na adresu žalobce. To vše s tím, že o něm žalovaný před ostatními čtenáři na veřejně přístupné diskusi blogu Respektu prohlásil, že je „puncovaný blbec“, že z něj „lezou rasistické sračky“, a že se jako „rasistický rypák“ „vyblil“ pod text žalovaného, čímž veřejně poškodil žalobcovu občanskou čest a důstojnost. Tyto výroky jsou urážkou, nařčením z rasismu a znevážením osobnostního projevu žalobce. Po podání žaloby publikoval žalovaný na blogu Respektu článek, v němž odkazoval na podání žaloby, čímž rozšířil okruh lidí, kteří se mohli s tímto příspěvkem seznámit, na stovky či tisíce. To znamená vysokou míru závažnosti zásahu do osobnostních práv žalobce. Žalobce není bloggerem, pouze diskutérem na blogu Respektu a podepisuje se svým jménem. Jeho příspěvek nebyl rasistický ani vulgární, žalobce v něm jen upozornil na problémy rodičů dětí homosexuálních, drogově závislých nebo těch s romskými partnery, kteří žijí podle romské tradice. V diskusi se žalobce bránit nemohl, neboť administrátor jeho příspěvek vymazal, zatímco příspěvek žalovaného nikoliv.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě potvrdil své autorství výroků obsažených v příspěvku, který byl uveřejněn na blogu Respektu dne 11.8.2008 v 10:43:28. Má však za to, že hodnotící soudy žalovaného vyslovené na adresu žalobce v prostředí blogové diskuse a při obraně vlastního textu jsou legitimním vyjádřením ústavního práva žalovaného na veřejné vyslovení názoru. Blog je nová forma veřejné diskuse, jejíž pravidla nejsou upravena obecně závaznými předpisy. Je svobodným rozhodnutím každého, zda do blogové diskuse vstoupí a vstoupí-li do ní, musí přistoupit na nepsaná pravidla toho kterého blogu a nést případné důsledky z toho plynoucí. V daném případě jde o střet dvou ústavních principů - práva vyjádřit veřejně svůj názor s právem na ochranu osobnosti. Obrana žalovaného spočívá v tvrzení, že jeho hodnotící soud vyslovený v diskusi na adresu žalobce byl legitimním vyjádřením názoru žalovaného, přiměřeným i z hlediska formy (expresivity), když tato forma je předem dána prostředím a tím i formou, kde se takové diskuse odehrávají. Výroky žalovaného s ohledem na specifickou prostředí nemohly objektivně zasáhnout do osobnosti žalobce. Blogová diskuse umožňuje svobodný přístup všech diskutujících. Cítí-li se někdo z diskutujících dotčen výroky jiného, má objektivní možnost vyjádřit svobodně svá stanoviska a vyvrátit tak tvrzení a názory jiného diskutujícího. Takovou diskusi lze analogicky přirovnat k postavení tzv. veřejných osob, kterým podle ustálené judikatury nebývá přiznáno právo na jakoukoli satisfakci právě s argumentací, že jako veřejné osoby mají širší přístup k médiím, kde svoji osobu mohou objektivně obhájit. Blogová diskuse je poměrně neformální i z hlediska expresivní síly výroků, které se zde běžně používají. Jedním z atributů demokracie je i svobodné vyjadřování názorů a možnost svobodně názory vyjadřovat by měla být nadřazena nad případnou ochranu cti a dobrého jména diskutujících. Žalobce se mohly dotknout dva výroky, „puncovaný blbec, dejme tomu m [redacted] o [redacted]“, a „rasistický rypák, který se vyblíje pod text“, které nejsou jednoznačně adresné, z kontextu celé diskuse lze ale dovodit, že je pod těmito označeními míněn žalobce. Ani v jednom případě nejde o skutkové sdělení, ale o hodnotící soud. Zde odkazuje na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Lingens proti Rakousku, 1986, Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. Cdon 24/95 a 30 Cdo 179/2004 a nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. IV. ÚS 154/97. Žalovaný právem obvinil žalobce z rasismu, s ohledem na jeho příspěvek, například formulace, že asiátky a afričanky „mohou

rodit děti jako evropanky“ nebo co by bylo špatného na tom, kdyby si náš syn přivedl domů „echtovní cikánku“. Žalobce se v rámci blogové diskuse nepokusil obhájit či vysvětlit své výroky. Výroky žalovaného byly expresivní, ale intenzita expresivity byla v souladu s nepsanými pravidly tzv. blogové diskuse, navíc hodnotící soudy byly legitimní vzhledem k předchozímu výroku žalobce. Zde odkazuje na nálezy Ústavního soudu České republiky sp.zn. I. ÚS 453/03 a I. ÚS 367/03 a rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Oberschlick proti Rakousku, 1997. Příspěvek žalovaného byl reakcí na předchozí příspěvek žalobce a jeho smyslem nebylo prvoplánově poškodit žalobce. Žalobě nelze vyhovět ani z formálních důvodů, neboť plnění v petitu I. je odvislé od plnění třetí osoby a žalovaný nemůže zajistit stoprocentně splnění této povinnosti, a omluva neobsahuje konkrétní výroky, za které by se měl žalovaný omluvit.

Z obrazových záznamů internetových stránek <http://matousek.blog.respekt.cz/> zjistil soud, že dne 11.8.2008 v 07:07 byl žalobcem zveřejněn text nazvaný „Z magických střípků šachu, tolerance i lásky“, zachycující příhodu šachového velmistra Sosonka s matkou jiného velmistra, která se pohoršovala nad tím, že si holandský šachista Timman vzal za manželku černošku a považovala by za ostudu, pokud by si její syn přivedl domů přítele místo ženy. K příspěvku bylo 37 komentářů, reagovali na něj diskutéri označení například „I. k. V.N.“, „m. m.“. V 10:06:35 dne 11.8.2008 se objevil příspěvek s uvedením autora „m. o.“ s textem „Když si potomek, dejme tomu syn přivede domů přítele, feťáčku, kriminálníci nebo echtovní cikánku, tak máme zaděláno na problémy do konce života. Avšak riziku s homosexuálním potomkem lze předejít pořízením si alespoň dvou potomků (jeden bude nejspíš normální a snese vnoučata). Adaptované cikánky, asiátky nebo afričanky mohou rodit vnoučata stejně jako evropanky, tudíž rodič může být v klidu.“. V 10:43:28 dne 11.8.2008 se objevil příspěvek podepsaný „MM“ s textem: „Když si puncovaný blbec, dejme tomu m. o., sedne ke čtení, nikdy dopředu nevíme, co z textu pochopí a co ne - ale na to, že z něj nakonec vylezou nějaké rasistické sračky, na to se spolehnout můžeme. Všichni chápeme, že je nějak dost jedno, co nám ondreját k tématu ještě poví. Mně osobně spíš zajímá, co udělá pan V., až zase trochu přitvrdím; protože podle mne kultivace debaty nespočívá v tom, že budu hlídat výrazivo, když se nějaký rasistický rypák vyblíje pod můj text.“. V 11:11:25 hodin dne 11.8.2008 informoval J. V., že uvedenou reakci M. O. smazal kvůli nevhodnému obsahu a autora textu požádal o zachování chladné hlavy.

Z obrazových záznamů internetových stránek <http://info.blog.respekt.cz/> zjistil soud, že si lze na stránkách založit vlastní blog, jeho registrace podléhá správci. Do textů blogera, který publikuje pod pravým jménem, nebude zasahováno, ale musí dodržovat Kodex blogera. Titulní strana blog.respekt.cz nabízí subjektivní výběr redakce a správců. Na svých osobních stránkách jmeno.blog.respekt.cz si může autor psát, co chce a redakce do jeho textů nebude zasahovat, krom výjimek, kdy dojde k porušení Kodexu blogera. Za blogera je označen autor textů zaregistrovaný v systému blog.respekt.sk a blogem soubor textů jednoho autora zveřejněných pod doménou blog.respekt.cz.

Ze zpráv pro soud od M. Š. z Respekt Publishing a.s. zjistil soud, že do dne 20.11.2008 bylo zaznamenáno 1308 přístupů k článku „Z magických střípků šachu, tolerance i lásky“, toto číslo ale nevyjadřuje počet skutečných čtenářů a počet čtenářů diskuse, tyto údaje systém neměří. Přístup veřejnosti k reakcím na článek žalovaného nebyl administrátory zakázán. Administrátor J. V. vyhodnotil příspěvek žalobce jako podporující svým obsahem rasovou neshášenlivost i nerovný přístup k menšinám, proto jej zakázal. Registrovaný blogger může svůj příspěvek volně vložit na blog.respekt.cz. Správce blogu jej

může kdykoli „přefiltrovat“ na stránky blogu daného příspěvatele. To je možné zpětně, nově vložené texty neprocházejí přes kontrolu správce. Stejně může kdykoliv příspěvek do diskuse vložit i neregistrovaný uživatel.

Z internetových encyklopedií Wikipedie, Vševěd a slovníku cizích slov a ze slovníku na stránkách www.cojeco.cz zjistil soud, že blog je definován jako speciální webová aplikace obsahující periodické příspěvky na jedné webové stránce, které bývají nejčastěji zobrazovány v obráceném chronologickém pořadí. Mnoho blogů umožňuje přidávat komentáře k jednotlivým příspěvkům, takže kolem nich vzniká čtenářská komunita, jiné jsou neinteraktivní.

Z obchodních podmínek na www.respekt.cz zjistil soud, že se uživatelé diskusních fór vyzývají ke slušnému chování a jazyku v příspěvcích. Užití hanlivých, obscenních, obtěžujících výrazů, osobních útoků může vést ke zrušení přístupu ke službě. Ke zrušení poskytování služby může vést i užití diskriminačních výrazů rasy, vyznání, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, sociální a jiné. Uživatelé jsou plně zodpovědní za obsah svého příspěvku a vydavatel si vyhrazuje právo měnit, smazat či přemístit příspěvek, pokud splňuje některé z uvedených porušení podmínek.

Z Kodexu bloggera zjistil soud, že blogger má na blogu Respektu právo svobodně vyjadřovat své názory, nesmí ale přitom porušovat občanská práva jiných lidí, poškozovat jejich dobré jméno nebo zasahovat do jejich soukromí s výjimkou případů, kdy tyto osoby nebo organizace konají v rozporu se zákonem či dobrými mravy a zveřejnění je ve veřejném zájmu. Blogger se musí podřídit požadavku svobodné diskuse, nese odpovědnost za to, že obsah jeho blogu bude v rozporu se zákony. Nesmí propagovat rasovou, národnostní, náboženskou a jinou nesnášenlivost. Blogger nemá automaticky nárok na odkaz ze stránky blog.respekt.cz. Autor smí na titulní stranu blog.respekt.cz umístit maximálně dva texty za 24 hodin. Při porušení kodexu může provozovatel stáhnout text bloggera ze společné stránky blog.respekt.cz na soukromý blog a bloggerovi není dovoleno jej bez souhlasu administrátora vrátit zpět.

Z obrazových záznamů internetových stránek <http://blog.respekt.cz/> zjistil soud, že dne 9.9.2008 ve 20:44 byl zveřejněn text autora označeného „M■■■■ M■■■■“, který upozorňuje na podání žaloby na ochranu osobnosti dne 26.8.2008 u Krajského soudu v Praze M■■■■ O■■■■ proti autorovi textu za diskusi nad článkem „Z magického světa šachu, tolerance i lásky“. A dne 20.11.2008 v 8:00 text téhož autora, v němž upozornil na jednání ve věci žaloby na ochranu osobnosti dne 28.11.2008.

Z výpovědi svědka M■■■■ Š■■■■ ■■■■ blogu blog.respekt.cz, zjistil soud, že na titulní straně blogu může články uveřejnit blogger, ne diskutující. Je na webeditorovi, který přihlíží k aktuálnosti, zajímavosti, vyargumentovanosti, ke zdrojům, k diskusi, zda článek zůstane na titulní straně nebo bude přesunut na stránku bloggera. Umístil-li by blogger text opět na titulní stranu, může jej webeditor přemístit zpět na stránku bloggera. Veškeré uveřejněné příspěvky zůstávají v archivu, přístupné jen pro administrátora, i ty zneviditelněné. Je na úvaze webeditora, zda některé příspěvky zneviditelní. Blog pracuje na principu dobrovolnosti, bezplatně a nikdo si nemůže zajistit, aby na titulní straně byl jeho text publikován a po jakou dobu. V zásadě je možná dohoda bloggera s webeditorem, aby text na titulní straně po určité době zůstal. Nedoporučuje se to však a je vždy na úvaze webeditora, zda tam zůstane. Přihlásí-li se někdo na internetu na blog Respektu, objeví se nejprve nově zavěšené články bloggerů, tedy jejich nadpis a anotace obsahu. Chce-li si někdo článek

přečíst, musí kliknout na nadpis nebo na odkaz „více“. Pak se mu objeví článek s fotografiemi, videem, odkazy na zdroje a počet diskusních příspěvků. Na diskusi se dostane pomocí odkazu pod článkem. Diskutovat může každý, kdo má přístup k internetu. Expresivní výrazy nejsou důvodem zneviditelnění příspěvku.

Soud neprovedl žalobcem navržené důkazy obrazovými záznamy internetových stránek registrovaného uživatele blogu, výsledkem svědka J. V., a ohledáním internetových stránek blogu Respektu <http://blog.respekt.cz/> k prokázání principu fungování blogu Respektu, neboť ten byl prokázán zprávami webeditora M. Š. Kodexem blogera a z obrazových záznamů internetových stránek <http://info.blog.respekt.cz/>. Dále neprovedl účastnický výslech žalovaného k prokázání toho, že je registrovaným uživatelem blogu Respektu a publikuje své články na internetové adrese <http://matousek.blog.respekt.cz/>, neboť tuto skutečnost žalovaný nesporeoval. Neprovedl důkaz výsledkem žalovaného, svědků J. V., R. V., R. M. P. S. a obrazovým záznamem internetových stránek uvedených v žalobě (strana 3 pod bodem 1) žaloby), neboť žalovaný své autorství příspěvku, jehož obsahem se žalobce cítí dotčen na své občanské cti a důstojnosti, uznal. Výslech žalovaného by byl nadbytečný i k prokázání jeho autorství článku „Z magických střípků šachu, tolerance i lásky“, neboť je nepopíral a bylo prokázáno i obrazovým záznamem internetových stránek na adrese <http://m.blog.respekt.cz/>. Výslech svědka J. V. by byl nadbytečný i k prokázání publikace příspěvku žalobce a jeho smazání (tj. zneviditelnění), neboť jeho obsah, čas publikace i smazání byl zjištěn z obrazového záznamu internetových stránek. Výslech svědka J. Č. byl nadbytečný, neboť obsah příspěvku žalovaného ze dne 11.8.2008 v 10:43:28 byl prokázán z obrazového záznamu internetových stránek <http://matousek.blog.respekt.cz/>. Výslech svědka V. by byl nadbytečný i k prokázání počtu návštěv a počtu komentářů k příspěvku, neboť tyto skutečnosti byly prokázány zprávou vydavatele a z obrazového záznamu internetových stránek <http://matousek.blog.respekt.cz/>. Nebyl proveden ani důkaz ohledáním internetových stránek <http://blisty.cz/art/25803.html/> a <http://blisty.cz/art/12520.html/>, obsahujících články žalobce, v nichž vystupoval proti xenofobnímu a rasistickému chování, neboť tento důkaz s ohledem na dále uvedený právní názor považoval soud za nevýznamný.

Ze skutkových zjištění učinil soud tento skutkový závěr: Žalovaný je autorem příspěvku na blogu Respektu na internetových stránkách <http://matousek.blog.respekt.cz/> ze dne 11.8.2008 v 10:43:28, v němž žalobce označil za „puncovaného blbce“, „rasistický rypák“, autora „rasistických sraček“, který svůj názor „vyblijí“, reagujíc tak na jeho příspěvek z téhož dne, uveřejněný v 10:06:35, který byl v 11:11:25 též den webeditorem smazán, s textem „Když si potomek, dejme tomu syn přivede domů přítele, feťáčku, kriminálníci nebo echtovní cikánku, tak máme zaděláno na problémy do konce života. Avšak riziku s homosexuálním potomkem lze předejít pořizem si alespoň dvou potomek (jeden bude nejspíš normální a snese vnoučata). Adaptované cikánky, asiátky nebo afričanky mohou rodit vnoučata stejně jako evropanky, tudíž rodič může být v klidu.“

Žalobu posuzoval soud podle § 11 a následujících zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“).

Podle § 11 občanského zákoníku má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

Podle § 13 odst. 1 občanského zákoníku má fyzická osoba právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.

Ve své podstatě jsou citovaná ustanovení občanského zákoníku rozvedením a konkretizací zejména článků 7 a 10 Listiny základních práv a svobod.

Občanskoprávní ochrana osobnosti fyzické osoby podle zmíněných ustanovení přichází v úvahu pouze u zásahů, které je třeba kvalifikovat jako neoprávněné (protiprávní), tj. v rozporu s právním řádem. Fyzická či právnická osoba může být činěna odpovědnou za nemajetkovou újmu na osobnosti jiné fyzické osoby pouze tehdy, jestliže neoprávněný zásah spočívající v porušení nebo jen v ohrožení osobnosti fyzické osoby skutečně také vyvolala. V konkrétním případě je třeba zvážit, zda nejsou dány okolnosti vylučující neoprávněnost zásahu (např. svolení dotčené fyzické osoby, případy tzv. zákonných licencí, případy, kdy k zásahu do osobnosti fyzické osoby došlo v rámci výkonu jiného subjektivního práva stanoveného zákonem, například práva na informace, resp. práva na kritiku, na názor apod.). Nezbytné je vážit, zda takovýto zásah se stal přiměřeným způsobem a zároveň zda tento zásah není v rozporu s takovými oprávněnými zájmy fyzické osoby, na kterých je třeba s ohledem na požadavek zajištění elementární úcty k její důstojnosti, její osobnosti za všech okolností bezpodmínečně trvat.

Český právní řád zaručuje především článkem 17 Listiny základních práv a svobod v rámci svobody projevu a vyjadřování názorů každému i právo na kritiku. Současně však i svoboda projevu, včetně svobody pronášet kritiku, jsou v demokratické společnosti limitovány. Touto hranicí je zvážení, zda v případě konkrétní kritiky jde o kritiku právem přípustnou, resp. oprávněnou. Jinými slovy svoboda projevu, včetně svobody pronášet názory a kritiku, mají své meze spočívající v požadavku jejich věcnosti a přiměřenosti co do obsahu i formy, které nevybočují z mezí nutných k dosažení sledovaného a zároveň společensky uznávaného účelu. To platí i pro použité výrazy, formulace, spojení apod.. Kritika nesmí sledovat cíl případného ostouzení, pomlouvání, skandalizace nebo urážky určité fyzické osoby (srovnej například rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 2919/2006 ze dne 30.11.2006). Na těchto závěrech nemůže změnit nic ani skutečnost, že dotčenou fyzickou osobou je tzv. osoba veřejného zájmu (srovnej například rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 179/2004 ze dne 30.9.2004). Tedy jinak řečeno, právo vyjadřovat názory mohou zbavit právní ochrany nejen obsahová omezení, ale i forma, jíž se názory navenek vyjadřují. Vybočí-li tak publikovaný názor z mezí obecně uznávaných pravidel slušnosti v demokratické společnosti, ztrácí tím charakter korektního úsudku (zprávy, komentáře) a jako takový se zpravidla ocitá již mimo meze právní ochrany (obdobně srovnej náleží Ústavního soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 359/96).

Uvedené obecné úvahy jsou platné i pro prostředí tzv. blogových diskusí na internetových stránkách. Byť pravidla pro blogy, blogové diskuse nejsou výslovně upravena žádným právním předpisem, nelze říci, že by pro vyjadřování osob v prostředí internetu neplatily obecně závazné právní předpisy. Vyjadřování každého v blogu či v blogové diskusi je tak poměřováno právním řádem, tj. i ústavními předpisy a běžnými zákony, včetně občanského zákoníku či trestního zákoníku. Pro jiný závěr není opory. Dodržování právních předpisů nijak svobodu blogových diskusí neomezuje a soud nezastává názor, že by jeho zásah v případě porušení zákona mohl vést ke ztrátě významu a smyslu blogových diskusí.

Internet a jeho masové rozšíření ve světě přinesly donedávna netušené možnosti komunikace. Umožnil každému, kdo má k němu přístup, prezentovat veřejně své názory, polemizovat s názory jiného, apod.. Nelze však přehlédnout, což je obecně známou skutečností, že řada účastníků blogových diskusí nemá zájem o výměnu a střetávání názorů, ale jde jim jen o osočování jiných, o možnost veřejně používat vulgární výrazy, ať již na adresu jiných či jen tak bezúčelně, či prezentovat rasistické, fašistické a obdobné nepřijatelné názory. Pouhá možnost osoby dotčené takovými výroky obhájit své odlišné názory a přesvědčit o nich argumenty by se v těchto případech mýjela účinkem, neboť těmto „diskutérům“ o žádnou diskusi nejde. A především by takové „závadné“ výroky, na rozdíl od těch, které by byly publikovány například v tisku, prezentovány v televizi či rádiu, nebyly postižitelné občanským či trestním právem. Takovou nerovnost připustit nelze, a to ani s odkazem na „specifičnost“ blogových diskusí. K takovým závěrům jistě žalovaný dospět nechtěl. Ač tedy blogy a blogové diskuse přináší všem velkou míru volnosti a svobody v prezentování názorů, nemohou být vyňaty z vlivu právního řádu.

Soud při rozhodování přihlížel k článku 17 i k článku 10 Listiny základních práv a svobod. Při střetu v nich obsažených ústavních práv (práva na svobodu projevu a na informace a práva na ochranu osobnosti) vycházel z toho, aby se jednomu právu nedůvodně nedostalo přednosti před druhým, tedy aby byl zachován princip vyváženosti obou těchto základních práv. Zvažoval proto, zda publikovaná tvrzení žalovaného překročila "obecně uznávaná pravidla slušnosti", tj. zda se co do své formy (způsob vyjádření názoru) i co do obsahu (hodnotící soudy) neocitla "mimo meze ústavní ochrany".

Se žalovaným lze souhlasit, že předmětná tvrzení, jimiž se žalobce cítí dotčen („puncovaný blbec“, „rasistický rypák“, „rasistické sračky“, „vyblije“) jsou hodnotícími soudy a nikoli skutkovými tvrzeními. Vyslovování názorových soudů, byť kontroverzních, zásadně požívá ústavní ochrany, což ale neznamená, že hodnotící soudy jsou, jak shora uvedeno, zcela nenapadnutelné v rámci řízení na ochranu osobnosti. Tam, kde je nějaké prohlášení hodnotícím soudem, může přiměřenost zásahu do osobnostních práv záviset na tom, zda existuje dostatečný faktický podklad pro napadené prohlášení, protože i hodnotící soud, bez jakéhokoli faktického podkladu, může být přehnaný. Hodnotící soudy musí být odpovídající a přiměřené, a to i formou vyjádření, kritizovanému počínání dotčené fyzické osoby.

Z kontextu příspěvku žalovaného jednoznačně vyplývá, že se týká žalobce a že hodnotící soudy žalovaného se vztahují právě k žalobci. Hodnotící soudy „puncovaný blbec“, „rypák“, „sračky“, „vyblije“ jsou urážející a dehonestující. Soud nepopírá právo žalovaného vyjádřit názor na předchozí tvrzení žalobce, považoval-li je za nevhodná a nepřijatelná. Nicméně toto právo nemůže vykonávat způsobem zjevně překračujícím meze slušnosti. Cíle, jehož se žalovaný zřejmě snažil dosáhnout (poukázat na nevhodnost a nekorektnost příspěvku žalobce, vyslovit nesouhlas a odsudek k názorům žalobce), bylo jistě možno dosáhnout i bez použitých výrazů a urážek žalobce. Uvedené hodnotící soudy žalovaného tak přesahují svou formou míru slušnosti v demokratické zemi obvyklou a nebyly ani přiměřené, účelné, či nezbytné k dosažení sledovaného cíle. Proto je třeba považovat je za nedovolené. Žalovaný se tak použitím vulgárních výrazů (označení příspěvku žalobce slovem „sračky“, „vyblije“ a označením žalobce „rypák“ a „puncovaný blbec“) dopustil neoprávněného zásahu do práva žalobce na ochranu jeho občanské cti a lidské důstojnosti. Užití formulace by se objektivně dotkly každé fyzické osoby, tedy i žalobce.

Žalovaným použité výrazy „rasistický“ (ve spojení se slovem „rypák“) a „rasistické“ (ve spojení se slovem „sračky“) naopak považuje soud za hodnotící soudy, které mají dostatečný faktický podklad pro napadené prohlášení žalovaného a nejsou přehnané. Žalobce ve svém příspěvku používal takové formulace a slovní spojení (například „echtovní cikánky“, „adaptované cikánky, asiátky nebo afričanky mohou rodit vnoučata stejně jako evropanky“), které u běžného čtenáře vzbuzují pocit, že ne všichni lidé jsou si rovni, že záleží na sexuální orientaci, národnosti, rase, že ženy některých ras a národností jsou rovnocenné evropankám jen za určitých okolností. Jestliže takové výroky žalobce žalovaný označil za rasistické, lze jeho hodnotící soudy považovat za odpovídající a přiměřené kritizovanému vyjádření žalobce.

Ve smyslu § 13 odst. 1 občanského zákoníku považoval soud za sprosté a veřejně prezentované nadávky žalovaného na adresu žalobce („puncovaný blbec“, „rypák“) a za sprosté a veřejně prezentované označení osobnostního projevu žalobce („sračky“, „vyblije“) za přiměřenou satisfakci formou morálního zadostiučinění, která je podle okolností tohoto případu postačující k nápravě nemajetkové újmy vzniklé žalobci neoprávněným zásahem žalovaného. Proto žalobě vyhověl v části, v níž se žalobce domáhal zaslání na svoji adresu omluvy ve znění: „Vážený pane M. O. Omlouvám se Vám, že jsem Vás na stránkách blogu Respektu veřejně, sprostě a nevybíravě osočil nadávkami. M.“. Lhůtu k plnění stanovil soud podle § 160 odst. 1 o.s.ř..

Domáhal-li se žalobce omluvy zajištěním zveřejnění požadovaného omluvného textu formou článku na internetové stránce <http://blog.respekt.cz/>, odkud žalovaný tento text neodstraní a současně požádá administrátora, aby jej neodstranil, byla žaloba v této části zamítnuta, neboť navržená forma morálního zadostiučinění není podle soudu přiměřená. Oba účastníci své příspěvky v blogové diskusi na blogu Respektu zveřejnili na internetové stránce <http://matousek.blog.respekt.cz/>, nikoli na titulní straně blogu Respektu <http://blog.respekt.cz/>. Přiměřenou by tedy byla omluva na internetové stránce žalovaného, na níž se žalovaný dehonestujícími výroky na adresu žalobce dopustil. Takovou omluvu však žalobce nepožadoval. Na tomto závěru soudu nemění nic ani skutečnost, že žalovaný na titulní straně blogu Respektu o tomto soudním řízení informoval. To proto, že upozornil pouze na probíhající soudní řízení, aniž zde znovu uveřejnil příspěvek, jehož obsahem se žalobce cítí dotčen na své cti a občanské důstojnosti. Každý, kdo se chce díky této informaci s příspěvkem žalovaného seznámit, musí se k jeho obsahu „proklikat“.

Soud rovněž zamítl požadavek žalobce, aby písemná omluva zasláná na adresu žalobce obsahovala slova „upřímně“ a „a neoprávněně nařkl z rasismu“. Pokud jde o slovo „upřímně“, má soud za to, že žalobce si může vynutit na žalovaném omluvu za výroky, jimiž se dotkl jeho občanské cti a důstojnosti. Nemůže si však vynutit omluvu „upřímnou“, neboť tu může poskytnout jen sám ten, kdo se omlouvá, a za situace, že omluvu míní vážně, při vědomí toho, že se osoby, které se omlouvá, nějak dotkl a chce alespoň takto odčinit svůj „prohřešek“. O takovou situaci zde ale nejde. Co se týče slov omluvy „a neoprávněně nařkl z rasismu“, jsou zde dva důvody pro zamítnutí žaloby v této části. Jednak s ohledem na shora uvedené není jakákoli satisfakce za žalovaným použitá slova na adresu žalobce „rasistický“ (ve spojení se slovem „rypák“) a „rasistické“ (ve spojení se slovem „sračky“) na místě, neboť výroky žalobce, na něž žalovaný reagoval, za rasistické považovat lze, a jednak žalovaný žalobce ve svém příspěvku nenařkl z rasismu. Nenapsal, že žalobce je rasista, ale z kontextu příspěvku žalovaného vyplývá, že pouze žalobcovy výroky označil za rasistické.

Stejně závěry platí i pro tutéž obsahovou část omluvy, kterou žalobce požadoval zveřejněním formou článku na internetové stránce <http://blog.respekt.cz/>.

Uvedené závěry soudu jsou v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, Nejvyššího soudu České republiky a Ústavního soudu České republiky, na kterou odkazoval žalovaný.

K námitce žalovaného o formálních nedostatcích žaloby uvádí soud následující: Žalobní žádání je určité, neboť žalobce jednoznačně uvádí jakého obsahu omluvy se domáhá. Skutečnost, že omluva neobsahuje výroky, za něž se žalobce domáhá omluvy, nečiní žalobní žádání neurčitým. Stejně tak nebrání projednání žaloby žalobní žádání, v němž se žalobce domáhá, aby žalovaný zveřejnil omluvu na titulní straně blogu Respektu a požádal současně administrátora o nepřesunutí omluvy. Případná neschopnost žalovaného tuto povinnost splnit bez součinnosti třetí osoby by mohla být jen důvodem pro zamítnutí žaloby pro nepřiměřenost formy zadostiučinění.

Ze všech shora uvedených důvodů soud žalobě vyhověl jen částečně a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrocích I. a II. tohoto rozsudku.

Oba účastníci měli ve věci úspěch jen částečný, proto soud rozhodl podle § 142 odst. 2 o.s.ř., že žádný z nich nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15-ti dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím Krajského soudu v Praze.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat u soudu návrh na jeho výkon.

V Praze dne 16. ledna 2009

JUDr. Martina Štolbová, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Jana Korcová